

## VOORSTEL

**Onderwerp:** Begroting 2023 en meerjarenraming 2023-2026  
**Zaaknummer:** 63095

### Advies

1. De Begroting 2023 vast te stellen.
2. In te stemmen met de voorgestelde tarieven 2023 in de Begroting 2023.
3. In te stemmen met de actualisatie van de weerstandscapaciteit met ingang van het begrotingsjaar 2023.
4. Kennis te nemen van de meerjarenraming 2023-2026.

### Inleiding

Het is goed om vooraf stil te staan bij het feit dat deze begroting een momentopname of zoals de dijkgraaf het verwoordt een momentaanne is. Deze begroting is net als de perspectievennota opgesteld in een periode waarin we met maatschappelijke uitdagingen te maken hebben. We zitten in een marktsituatie waarin de grondstof- en energieprijzen erg volatiel zijn, de levering van grondstoffen en producten alsook de levertijden ervan met onzekerheid zijn omgeven. De arbeidsmarkt geeft ook de nodige uitdaging met zich mee. Het lukt, weliswaar met meer moeite dan voorheen, om het merendeel van de vacatures ingevuld te krijgen. Voor bepaalde functies wordt het steeds moeilijker en neemt de doorlooptijd ook aanzienlijk toe. Dit alles heeft een weerslag op de voortgang van ons werk en op onze financiële huishouding.

De Begroting 2023 volgt op de vastgestelde Perspectievennota 2023-2026 (PPN) van 13 september 2022, waarin het bestuur de beleidsmatige en financiële kaders voor het komende begrotingsjaar en de drie daaropvolgende jaren heeft verkend en vastgesteld. Deze kaders zijn nu uitgewerkt in de Begroting 2023 en de meerjarenraming, die hierbij ter besluitvorming aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd. In deze begroting zijn de doelen van het Waterbeheerprogramma financieel vertaald en zijn de macro-economische ontwikkelingen verkend en geactualiseerd. Dit laatste geeft naast gunstige ontwikkelingen in de (belasting)baten ook ongunstige ontwikkelingen in de lasten t.o.v. de PPN. Het verwachte operationeel resultaat is de komende meerjarenraming nog negatief.

In afwijking op de financiële parameters uit de PPN is de parameter voor de personeelslasten geactualiseerd van 3% naar 3,5%. De overige parameters voor de lasten zijn bij het opstellen van deze begroting en meerjarenraming niet gewijzigd. Wel zijn de meest recente macro-economische inzichten en vastgelegde contracten opgenomen. Deze inzichten geven op bepaalde punten hogere lasten dan de recentelijk vastgestelde kaderstellende perspectievennota. De grootste afwijkingen zijn het gevolg van de energiemarkt die nog steeds erg volatiel is, de verder stijgende prijzen voor de grondstoffen en benodigde onderdelen. Naast de levertijden, die langer zijn geworden, speelt nu ook de leverzekerheid een rol.

De investeringsramingen zijn t.b.v. de begroting geactualiseerd.

De belastingtarieven zijn conform de perspectievennota. De eenheden zijn wel geactualiseerd, gebaseerd op de meest actuele inzichten vanuit de eigen organisatie en prognoses van het gemeenschappelijk belastingkantoor GBLT, wat een gunstigere uitkomst geeft dan de perspectievennota. Om kostendekkende tarieven te realiseren zouden de tarieven verder moeten stijgen. Gezien de maatschappelijke situatie waarin we zitten en het feit dat de cijfers nog worden omgeven door onzekerheid van de huidige markt wordt hiervan afgezien. Dit resulteert in een grotere risk appetite wat terug te lezen is in de risicoparagraaf van de begroting. We zullen de ontwikkelingen nauwlettend volgen en waar nodig bijsturen om de risico's te beheersen. Hierover wordt u in de bestuursrapportage geïnformeerd. De reële stijging van de tarieven varieert tussen de 5% en 7% en is af te lezen in de bijlagen van het tarievenoverzicht en de voorbeeldprofielen (bijlagen 2 en 3).

Met de begroting worden door het algemeen bestuur de budgetten en de investeringsvolumes vastgesteld voor het komende jaar. In de meerjarenraming toetsen we onze financiële positie aan het beleid van het waterschap voor de komende jaren.

In deze begroting gaan we verder met de lijn van het Waterbeheerprogramma om onze maatschappelijke en wettelijke opgave in thema's aan te geven. Voor de vergelijkingen (benchmarks) en aansluitingen met collega waterschappen worden de financiële gegevens geconsolideerd en op taken/programma's opgesteld.

### Eerder genomen besluiten

Het algemeen bestuur heeft in de vergadering van 13 september 2022 de *Perspectievennota 2023-2026* vastgesteld.

Het algemeen bestuur heeft in de vergadering van 21 december 2021 het Waterbeheerprogramma 2022-2027 vastgesteld.

### Onderbouwing

#### 1.1 De exploitatie in de Begroting 2023 is een uitwerking van de kaders van de *Perspectievennota 2023-2026* en het Waterbeheerprogramma 2022-2027 (WBP).

Na het vaststellen van de *Perspectievennota 2023-2026* (PPN) en de bestuursrapportage 2022-2 resulteert de doorrekening van de Begroting 2023 in het navolgende overzicht.

*bedragen in € 1.000*

| Taak               | Baten          | Lasten         | Operationeel resultaat | Dividend     | Resultaat voor bestemmen | Inzet BR DFB BR Huisvest. | Resultaat na inzet BR | Bestemmen reserve DFB | Bestemmen vrije reserve | Resultaat na bestemmen |
|--------------------|----------------|----------------|------------------------|--------------|--------------------------|---------------------------|-----------------------|-----------------------|-------------------------|------------------------|
| Watersysteembeheer | 63.306         | 63.427         | -121                   | 0            | -121                     | 200                       | 79                    | 79                    | 0                       | 0                      |
| Zuiveringsbeheer   | 58.141         | 64.696         | -6.555                 | 4.300        | -2.255                   | 1.610                     | -645                  | 0                     | -645                    | 0                      |
| <b>Totaal</b>      | <b>121.447</b> | <b>128.123</b> | <b>-6.676</b>          | <b>4.300</b> | <b>-2.376</b>            | <b>1.810</b>              | <b>-566</b>           | <b>79</b>             | <b>-645</b>             | <b>0</b>               |

Voor het begrotingsjaar 2023 verwacht het waterschap een negatief resultaat van € 2,4 mln. voor bestemmen.

Dit resultaat wordt aangevuld met inzet van de bestemmingsreserves, dit is de dekking voor lasten waarvoor een bestemde reserve is opgebouwd. BR Huisvesting is gevormd voor de lasten van de aanpassingen aan het kantoor. BR DFB wordt gebruikt als dekking voor de eventuele extra lasten vanuit de maatregelen voor het verlagen van de schuldpositie en nieuw beleid.

Het resultaat na inzet van de bestemmingsreserves wordt, in overeenstemming met het algemeen bestuur besluit van 4 juli 2017 bij een positief saldo toegevoegd aan de bestemmingsreserve Duurzaam financieel beleid (DFB). Bij een negatief saldo wordt het tekort aangevuld uit de vrije reserves. De bestemmingsreserve DFB wordt gebruikt voor de afbouw van onze schuldpositie en voor nieuwe ontwikkelingen.

Met de voorgestelde tariefstijgingen wordt na inzet van de bestemmingsreserve een positief resultaat behaald bij de taak Watersysteembeheer. Bij de taak Zuiveringsbeheer wordt dit na inzet van de bestemmingsreserve niet gehaald en zal het tekort worden aangevuld uit de vrije reserves.

### 1.2 Het investeringsvolume 2023 is de actualisatie van de investeringsopgave conform Perspectievennota 2023-2026.

In de Perspectievennota 2023-2026 is het kader voor het netto investeringsvolume exclusief Vaarwegen voor 2023 vastgesteld op € 44,4 mln. Met de huidige inzichten wordt voor het begrotingsjaar 2023 een investeringsvolume van € 41,6 mln. geraamd. De kasritmes zijn geactualiseerd na de recente projectpeilingen. Onze opgave is omvangrijk en veel projecten hebben we gereed in de voorbereidingsfase en staan aan de vooravond om gerealiseerd te worden. Het is een uitdaging om de realisatie in deze huidige volatiele en onzekere marktsituatie tijdig en tegen de ingeschatte kosten af te ronden. Deze kasritmes zijn dan ook de beste inschatting van dit moment.

| Investeringsvolume<br>per programma | bedragen in € 1.000 |                 |                   |                |                |                |
|-------------------------------------|---------------------|-----------------|-------------------|----------------|----------------|----------------|
|                                     | Begroting<br>2022   | BURAP<br>2022-2 | Begroting<br>2023 | Raming<br>2024 | Raming<br>2025 | Raming<br>2026 |
| Watersystemen                       | 8.844               | 8.062           | 9.601             | 9.179          | 8.955          | 8.001          |
| Waterketen                          | 12.141              | 7.008           | 13.805            | 12.773         | 12.358         | 13.295         |
| Totaal programma's                  | 13.047              | 8.504           | 18.221            | 19.788         | 16.831         | 7.510          |
| Vaarwegen                           | 34.033              | 23.574          | 41.626            | 41.739         | 38.144         | 28.806         |
| Totaal programma's incl. Vaarwegen  | 915                 | 0               | 0                 | 0              | 0              | 0              |
| PPN 2023-2026                       | 34.948              | 23.574          | 41.626            | 41.739         | 38.144         | 28.806         |
|                                     | 34.948              | 28.707          | 44.431            | 43.051         | 37.458         | 28.535         |

### 2.1 De tarieven 2023 zijn het resultaat van hetgeen is vastgesteld bij de Perspectievennota 2023-2026 en de opgaven uit het Waterbeheerprogramma 2022-2027.

In de Perspectievennota 2023-2026 is uitgegaan van een tariefstijging van 5,5% voor de watersysteemheffing en voor de zuiveringsheffing is uitgegaan van een tariefstijging van 8%, gerekend op basis van de vastgestelde 2019-tarieven inclusief de vastgestelde tariefstijgingen in de tussenliggende jaren. Dit is opgebouwd uit de 3% uit het bestuursakkoord met een aanvulling van 2,5% voor de invulling van het Waterbeheerprogramma.

Voor de zuiveringsheffing wordt daarnaast een energieopslag van 2,5% voorgesteld voor de onzekere en volatiele energiemarkt. Deze verhogingen zijn in deze begroting verwerkt.

### 3.1 De weerstandscapaciteit komt hiermee in lijn met de meest recente herijking.

In de loop van 2022 heeft een herijking plaatsgevonden van ons weerstandsvermogen. Hierbij zijn de risico's waarmee we als waterschap geconfronteerd worden opnieuw ingeschat inclusief de mogelijke financiële impact hiervan. Dit heeft geleid tot een herberekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Voorgesteld wordt om deze met ingang van 2023 te verhogen naar € 3,25 mln.

### 4.1 Met de meerjarenraming wordt inzicht gegeven in het financiële perspectief tot en met ramingsjaar 2026.

Met de kennisname van de meerjarenraming 2023-2026 wordt geen besluit genomen. Het document wordt gebruikt om te toetsen hoe de financiële huishouding zich de komende jaren ontwikkelt ten opzichte van het beleid.

## Kosten

N.v.t.

**Kanttelingen en risico's**

N.v.t.

**Juridische consequentie**

N.v.t.

**Communicatie**

De begroting wordt net als voorgaande jaren in de nieuwe opmaak (pdf) op de website van ons waterschap geplaatst bij de besluitenlijst bij de vergaderstukken voor de algemeen bestuursvergadering van 8 november 2022.

- Na vaststelling wordt de Begroting 2023 en meerjarenraming 2023-2026 onder het onderwerp 'Waterschapsbelastingen' als download op onze website geplaatst.
- Na vaststelling wordt de Begroting 2023 en de meerjarenraming 2023-2026 voor 1 december 2022 naar de provincies Gelderland en Overijssel gestuurd.
- Voor 1 december 2022 stelt ons waterschap GBLT op de hoogte van de tarieven voor 2023.
- Voor inwoners zijn met name de tarieven relevant. Daarom zal het moment van vaststelling van de tarieven benut worden om zowel over de tarieven, als over de begroting, als over het klimaat/Waterbeheerprogramma te communiceren middels pers-webbericht en in de social media.

**Uitvoering**

N.v.t.